

ΝΟΥΜΑΞ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Δ'. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 22 του Γενναρίου 1906 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 182

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΨΥΧΑΡΗΣ. 'Απολογία (συνέχεια).
 ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ. 'Η Σηροτροφική.
 ΕΡΜΟΝΑΣ. Γράμματα από την 'Αθήνα.
 ΓΕΡΑΡΤΟΣ ΧΑΟΥΠΤΜΑΝ. 'Η Βουλευμένη
 Καμπάνα (μεταφρ. Κ. Χατζόπουλου).
 Α. ΗΑΥΒΕΤΤΕ. Το βραβείο της 'Ιλιάδας του
 Πάλλη.
 Ι. Σ. 'Επιστολή γιά την 'Επιστολή.
 Λ. Σ. Θεατρικά—'Ο Βεΐος... κτλ.
 ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Νυξίππος, Ειρήνη Δεντρούου,
 Περγαλιτής.
 Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και Πρόματα (Κουρού-
 πης και Σία—Γιά τὸ στρατό — Τὰ «ἴδια συμφέρον-
 τα»... — 'Ο Γόρδιος δεσμός — Γιά τὸν Κυπριώτη
 Δογμώτατο—Καὶ τὸ Πανεπιστήμιον!)
 ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟ ΚΗΡΥΓΜΑ—Ο, ΤΙ ΘΕΛΕ-
 ΤΕ — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ — ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ
 ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

Η ΣΗΡΟΤΡΟΦΙΚΗ

'Ο κ. Πάλλης έγραψε στὴ Σηροτροφικὴ ἐπιτροπὴ τὸ ἀκόλουθο γράμμα:

Σεβαστὴ Κυρία Προεδρεῖνα.

Δὲ θ' ἀπορήσω καθόλου ἂν τὸ νομίστε ἄ-
 πρεπο πὸν σὰς προσφωνῶ «Προεδρεῖνα».

Γιατὶ ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, χωριστὰ ἀπὸ κάθε
 ἄλλο λαὸ τῆς γῆς, θεωροῦμε κάθε μας ἐθνικὸ
 —καὶ λοιπὸν καὶ τῆ γλώσσα μας— πρῶτονχο.
 Τὸ κακὸ μάλιστα ἀπὸ εἶναι βαδιὰ ριζωμένο
 δυστυχῶς στὴν Ἀθήνα, ἀπ' οὗ ἐπρεπε νὰ
 βγαίνει ἡ πατριωτικὴ φωτιά, οὗον δμως τὴν
 τιμὴ τῆς ἀρχοντιᾶς τὴν ἔχει κάθε ξένη γλώσσα
 καὶ κάθε ξένο σύστημα, καὶ τὴν τιμὴ τῆς σοφίας
 ὁ τετράπαχος μακαρονομίος. Ἐγὼ δμως ἀγα-
 πῶ τὰ ἐθνικά μας ὄλα, καὶ θεωρῶ τὸν ξενισμό
 προστυχιὰ καὶ ὄλεθρο τὸ μακαρονομίον. Ἐτσι
 τὸ χρωστῶ στὴ συνειδήσή μου νὰ σὰς προσφω-
 νήσω «Προεδρεῖνα». Ἀπὸ τὸς νομίζω εἶναι ὁ
 μόνος σωστὸς τρόπος νὰ λέγεστε καὶ ὄχι μῆτε
 Κυρία Πρόεδρος μῆτε Madame la Présidente.

Τὸ γράμμα τῆς Σηροτροφικῆς Ἐπιτροπῆς
 πὸν μου κάνει τὴν τιμὴ νὰ με διορίζει Ἐπίτι-
 μὸ τῆς Μέλους τὸ ἔλαβα, καὶ παρακαλῶ νὰ με
 συμπαθήσετε πὸν δὲν τὸ ἀπάντησα ἀμέσως, ὅπως
 εἶτανε χρέος μου. Εἶμοννα δμως σὲ ταξίδι ὅταν
 ἔφτασε, καὶ πλησμονὴ δουλιᾶς καὶ ἀλληλογρα-
 φίας σὸ γυρισμὸ μου μ' ἀμπόδισε νὰ σὰς
 γράψω ὡς τώρα.

Δὲν ξέρω, ὅταν ξανασυλλογιστεῖτε τὸ διο-
 ρισμό, ἂ θὰ θελήσετε νὰν τὸν ἐγκρίνετε καὶ
 πάλι καὶ ἔτσι διατάζω νὰν τότε δεχτῶ, ἂν καὶ
 σὰς χρωστῶ μεγάλη χάρη γιά τὴν τιμὴ. Γιατὶ

οἱ ἰδέες μου ὡς πρὸς τέτια Ἀδερφᾶτα εἶναι
 σημαντικὰ ἀλλιώτικες ἀπὸ τὶς ἰδέες πὸν γενικὰ
 βασιλέβουνε στὴν Ἑλλάδα. Στὴν Ἑλλάδα ὄλα
 ἀπὸ τὰ Ἀδερφᾶτα ἀρχίζουν καὶ χάνουν πολύ-
 τιμο καιρὸ καὶ ἐνέργεια με—συμπαθήστε μου
 τὶς λέξεις — σχολαστικισμό, καὶ τὸν ἴδιο δρό-
 μο, φαίνεται, θὰ τραβήξει καὶ τὸ δικό σας
 Ἀδερφᾶτο. Γιατὶ ἐνῶ θέτε νὰ μάθετε μιὰ
 ἐπιστήμη σ' ἀπλοὺς χωριάτες, ἀντὶς νὰν τοὺς
 ἐφοβόλυετε τὸ πρῶμα, ἀρχίζετε με τὸ νὰν
 τοὺς σκοτίζετε μαθαίνοντάς τους δύσκολες καὶ
 ἀκατανόητες λέξεις. Ἐτσι τοὺλάχιστο δείχνει
 τὸνομα τοῦ Ἀδερφᾶτου σας.

Ἐγὼ ὁ ἴδιος σὰς τὸ λέω εἰλικρινὰ — καὶ
 ὄσα σὰς γράφω εἶναι ὄλα, παρακαλῶ νὰ τὸ πι-
 στέψτε, εἰλικρινὰ καὶ ὄχι εἰρωνεία—τρόμαξα νὰ
 καταλάβω τί θὰ πεῖ Σηροτροφικὴ στὴν ἀρχὴ
 μάλιστα ἀπρόσεχτὰ νόμισα πὸς διάβαζα Θηριο-
 τροφικὴ.

Μὲ τέτιο σύστημα, φοβοῦμαι, ὁ σκοπὸς σας
 δὲ θὰ προκόψει. Θὰ μάθουν τόσο τὰ σκουλή-
 κια οἱ χωριάτες μας, ὄσο οἱ στρατιῶτες μας
 μαθαίνουν τὰ στρατιωτικὰ ὅταν ἀναγκάζονται
 ν' ἀρχινήσουνε με σ κ ε λ έ α ς κ τ λ., καὶ ὄσο
 οἱ νάφτες μας τὰ ναφικὰ διὰν πρέπει πρῶτα
 νὰ καταλάβουν τοὺς διό π ο υ ς καὶ ἄλλα τέτια
 ξεθάματα ἀπὸ τὰ Λεξικά. Ἐπειτα νὰ σὰς πῶ
 τὴν ἀλήθεια, τὸ θεωρῶ ἱεροσυλία νὰ καταστρέ-
 φουμε τὸν χωρικὸν τὴ γλώσσα, πὸν εἶναι ἡ
 μόνη σεβαστὴ καὶ ἐθνικὴ μας, καὶ δὲν ἐπιθυμῶ
 νὰ γίνω βοηθὸς τέτιας καταστροφῆς.

Ἄν δμως θελήσετε ν' ἀλλάξετε σύστημα, με
 μεγάλη μου χαρὰ θὰ γίνω ἀδερφός. Ἀπὸ
 ὄμως, θὰ πεῖτε με κάθε σας δικίον, εἶναι ἀνήκου
 στη ἀξίωση καὶ ἐγωϊσμός.

Δώστε μου τὴν ἄδεια πρὶν τελιώσω νὰ πῶ
 καὶ τοῦτο. Πὸς περίμενε κανεὶς ἀπὸ τὶς Ρωμο-
 ποῦδες μεγαλύτερη ἀγάπη γιά τὴν ἐθνικὴ μας
 γλώσσα, τὴ γλώσσα πὸν τοὺς μιλοῦνε με τόση
 χάρη καὶ τόση γλῶκα τὰ παιδάκια τους.

Αἰβερούλ 8 τοῦ Χριστοῦ 1905.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ἀγαπητὴ μου Σοξόγκα,

Δὲ σοῦ ἔστειλα ἀπὸ τὴν Πόλη- πασουμάκια
 γιατί τὸ ἔχω σκοπὸ μόνον κόκκινα καμπάγια ν' ἀ-
 γοράσω ποτέ μου ἀπὸ κεῖ. Γιά τὴν ὄρα δὲ φτειά-
 νουνε τέτιοι σὸ τσαρσί.

Μὰ κουβέντες δὲ θὰ πιάσω σήμερα μαζί σου.
 Πρέπει νὰ ξεμπερδέψω με τὸ ταξίδι μου πρῶτα.
 Κοντεύω νὰ μετανοιώσω πὸν τὸ ἔκανα. Δὲν ξέρω
 πρᾶμα πὶδ σαχλὸ ἀπὸ τὴν ἀντιγραφή πολυλογίας
 πὸν ξεχάστηκε πιά. Τὰ γραψίματα βασανίζουν τὴ

ζωὴ μας. Εὐτυχισμένοι ὄσοι θένε νὰ ξεχαστοῦν καὶ
 ὄσοι νοιώθουν τὴν πέννα βαριά σὰν κουπί μόλις τὴν
 πάρουν νὰ γράψουν. Ἡ δική μου ἀπόψε ζυγίζει ὄσο
 τὸ μεσιανὸ κατάρτι τρικουβερτης φρεγάτας. Ἄκου
 τὴν πὸς τρίζει.

8 τοῦ Χριστοῦ. — Σήμερα μπῆκα στὴν Ἀγιά
 Σοφιά. Ἐναβήξα γλήγορα, πολὺ γλήγορα. Κάτι
 μ' ἔκαψε. Πότε πάλι θὰ πατοῦνε τ' ἄλογα πάνω
 σὲ σωριασμένα κουφάρια ἔδῳ μέσα; Γιατὶ νὰ πρέπη
 κάποτε ἡ μεγάλη ἀγάπη νὰ γίνεταί μῆτος καὶ ἀπο-
 στασία; Σκληροὶ παραβάτες χρέος μας νὰ γενοῦμε.
 Τὴ συμπονιὰ θὰ τὴν πιζοῦμε μέσα μας καὶ διωγ-
 μούς θὰ γιορτάσομε. Ὁ Ρωμισσὸν—σίχαμα—συ-
 ράννοι σὲ καρτεροῦν!

Ὁ λαὸς πὸν ἔχτισε τέτιο καὶ δίχως ἄλλο εἶ-
 τανε μεγάλος. Μιὰ θολωσιὰ, μιὰ ψυχὴ, ἕνας ὑπέρ-
 κοσμος, ὑπέρχρυσος ἀγέρας. Κάτι ἀσάλευτο πὸν σα-
 λεύει μέσα του ἡ ψυχὴ πολὺπαθῆς ἱστορίας. Θύμη-
 σες, θύμησες, θύμησες! Καὶ κλείνω τὰ μάτια. Μὰ
 τὸ φῶς, τὸ σπιθόχρυσο φῶς πὸν δεσπάζει χυμένο παν-
 τοῦ, μου μιλά πύρινα λόγια. Γιατὶ αὐτὸ δὲν ξεχνᾷ.
 Γιατὶ μέσα του στέκουνε δόξες καισαρικῆς, τραγικᾶ
 ξενύχτια, ματοκυλίσματα καὶ πανικοὶ καὶ βαγγελλι-
 στρες νίκες. Γιατὶ θέλει πάλι νὰ δῆ τὰ μάρμαρα νὰ
 κοκκινίσουν καὶ νὰ φανερωθοῦν δλόγυρα τ' ἀσβεστω-
 μένα κόνισματα. Γιατὶ κάποια φωνὴ προσμένει ν'
 ἀκούση γιά ν' ἀντιπαλήση καὶ αὐτὸ σὰν ἀπέραντη
 πυρκαγιά!

Ἐλεγα—σὸ ἄλλο μου γράμμα— πὸς ἡ χριστι-
 ανοσύνη ἔφαγε τὸ Βυζάντιο καὶ κατηγοροῦσα γι'
 αὐτὸ μονάχα τὸν κλῆρο. Θὰ εἶτανε πῶ δικίον νὰ
 κριματιζα ὄλοκληρο τὸ βυζαντινὸ λαὸ ἀφοῦ κείνος
 εἶτανε τόσο ἀπόκοτα θρησκος καὶ κείνος πίστευε
 καὶ λάτρεινε τὴν ἱερατικὴ ψευτιά. Ἡ ἐκκλησιὰ δὲ
 ζοῦσε ἀπὸ κακὴ πίστη μὰ γιατί τέτιοι λατρεία θέ-
 λανε τὰ βάρβαρα πλήθη. Κ' εἶναι—τώρα τὸ βλέ-
 πω—περιττὸς ἀναχρονισμός καὶ κόπος κούφιος νὰ
 βγαίνει κανεὶς σήμερα καὶ ν' ἀναθεματίζει λάθια
 παλιάς καὶ ἀδιόρθωτης πιά ἱστορίας. Ἄν κάποτε
 μας ξεπαίρνη ὁ πόνος ἔς συγκρατοῦμε τὸ θυμὸ γιά
 καλῆτερους ἀγῶνες καὶ ἔς μὴν ἀφίνομε τὴ λύπη νὰ
 μας θολώνη τὴν κρίση. Τέτιοις παλινωδίς σατυρι-
 κῆς εἶναι ρητορικὰ μόνον σκιάχτρα καὶ δὲν ταιριάζ-
 ζουνε στοὺς ἐργάτες τοῦ νοῦ καὶ στοὺς τεχνίτες τῆς
 ξαναγεννήτρας ὄργῆς.

10 τοῦ Χριστοῦ. — Θυμοῦμαι πὸς ξεκαλοκαι-
 ριάσαμε μιὰ φορὰ στὰ Θεραπειὰ καὶ πὸς εἶμονε
 τότες ἀκόμα παιδί. Δὲ θυμοῦμαι νὰ εἶχα τότε προ-
 σέξει τοῦ Βόσπορου τὴν ἄμορφιὰ μὴδὲ καταλάβει
 τὴν Πόλη, μὰ ξέρω πὸς πολὺ μ' ἔρεζε νὰ φαρεύω
 σταυρίδια με τὸ κλάμι μέσα σὲ μαλτέζικη ψαρ-
 ποῦλα καὶ νὰ καθοῦμαι τ' ἀπομεσήμερο νὰ διαβάζω
 τὸν Ἡρόδοτο κοντὰ σὸ παραθύρι πὸν κοίταζε τὴ
 θάλασσα μες ἀπὸ τὶς φλαμουριές. Αὐτὸς με συγκι-